

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput X

urn:nbn:de:bsz:31-97032

undant, aliæ juxta litus. Ad Myontem Ionix urbem, haud sane magnus sinus erat, quem cum Meander è regione influens amnis, limosus, obrutatis ad vestitio luto faucibus, annis volventibus paludem effecisset; tanta ex ea culicum enata est copia, ut eorum tædio coacti Myontii, urbe relicta Miletum commigrarint. Morsus illarum septentrionales incolæ cum vitare volunt, absinthii vel nigellæ decocto caput & cætera membra aspergunt. *Olaus*. In morsu vero discrimen facit. Nam quibus sanguis purus & minime putridus est, hos non insectatur, fructus non attingit, priusquam corruptione acrotem contraxerint; & acidis maxime delectatur. *Leonh. Iachin*. Quod vero sanguinem humanum maxime appetunt: (*αἷμα ἄνθρωπου σίφραρες* dicti) dulcia etiam appetere non evincitur. Sanguis enim pars dulcissima ac purissima ad nutriendum absûmitur, interiusque latec ad cutem crudissima devenit. Vnde pustulæ extra corpus erumpunt.

CAPUT X.

DE ECHINO, EPHEMERA,
& ERUCA.

EChini, marini quoties persensere æstum, saburra se gravant, ne vel propter levitatem jaçentur, vel ingruente tempestate auferantur, sed petris firme inhaereant. *Plut. lib. Vir. anim.* Vivorum testa obduktorum & aculeis communitorum contritorumque stussa in mate abjecta coeunt: & affinem partem recognoscunt, applicataque conferuntur, & naturali quadam conciliatione rursus uniuntur. *Aldrovand.* Quantum ad *Ephemeram*, Hypanis fluvius apud Cymmerium Bosphorum, sub solstitio folliculos acinis majores defert, ex quibus quadrupedes volucres erumpunt. Genus hoc animalis in pomeridianum diei tempus vivit, discedente Sole marcescit, & languente occidente moritur. Hinc illi ephemeræ seu diarii nomen. *Aldrovand.* *Erucas* quod spectat, testatur Hieracles, equis,

equis, si se super eas volurent, vibices assurgere, cutem occalescere, oculos curvari; sedari, si aceri selibra cum atramenti sutorii conteratur quadrante. Depascunt olera, sed si eruca inter ea confita fuerit, non tangunt. Ut vero eadem infesta non generent animalia, in corio testudinis omnia quæ sparsurus es semina siccæ, vel mentam pluribus locis maxime inter caules ferre. *Trafocurides*, inquit, *Cardanus*, vocantur animalia, quæ solent in hortis nocere. Ferunt quod si ventriculum vervecis statim occisi plenum sordibus suis spacio quo abundant leviter defoderis, post bidduum reperies ibi animalia congesta. Hoc cum bis vel tertio feceris, genus omne, quod nocebit extingues. *Paulus Aegineta* scribit, erucas ceterum cum oleo inunctas, dici tutos à virulentorum animalium moribus servare.

CAPUT XI. DE FORMICA.

IN Regno Senegæ sunt formicæ albæ, & suapte natura humiles efformant casas. Nam ore terram rotant, & ferruminant absque calce; clibanos diceret, vel ruscula in ordine disposita. *Scaliger Exerc. 367.* Rubræ sunt in Provincia Mangi, quibus cum pipete vescuntur. *Scaliger Exerc. 96.* Apud Brachmanes palmaris magnitudinis, in nova Hispania scarabæos æquant. Apud Dardas, quæ maxima est Indorum montanorum natio, collis quidam trium millium stadiorum ambitu esse dicitur, sub eo aurifodinæ, quas formicæ effodiant, vulpium magnitudine. *Plin.* Fabulosa cum *Strabone* censemus. In Baja Salvatoris ingens illarum copia, in ore quiddam fossicium instar, quo facta ita abscindunt, ut morfu illo arefescant. *Aldrovand.* Ibi eadem Occidentali India Comixen dicuntur, semiformicæ & semivermes alba repentes cauda. Ligna erodendo penetrant, & domibus ingentia inferunt damna. Parietem aut arborem scansuræ opercula terrea digitum crassa secum ferunt, sub his ubi habitandum